

OLYCKSUTREDNING

Datum
2011-03-25
Olycksutredare
Melissa Millbourn
Diarienummer
2011000194

**Räddningstjänsten
Västra Blekinge**

Brand i kök i flerbostadshus på Alice Tegnérsväg, Karlshamn

Upplysningar om branden

Larmtid:	Måndagen den 7/3-2011, kl. 18.49
Adress:	Alice Tegnérsväg ■■■, Karlshamn
Olyckstyp:	Brand i byggnad
Objektstyp:	Flerbostadshus
Startutrymme:	Kök
Startföremål:	Kastrull/Stekpanna
Brandorsak:	Upphettning av olja i kastrull/stekpanna
Insatsrapport nr:	201000716

Brandplatsundersökning genomfördes 2011-03-08. Undersökningen utfördes av olycksutredare Melissa Millbourn.

Inledning

Måndagen den 7/3-2011 inträffar en brand på en spis i en lägenhet på Alice Tegnérsväg i Karlshamn. Kvinnan som bor i lägenheten har lagat mat och glömt bort att slå av plattan när hon sätter sig för att äta. Våldigt snabbt börjar det brinna i kastrullen på spisen och branden sprider sig till fläktkåpan och köksskåpen. Räddningstjänsten larmas till platsen och får snabbt kontroll över branden i köket. När insatsen är på väg att avslutas upptäcker man dock rök från taket på flerbostadshuset och grannar klagar på rök i sina lägenheter. Insatsen drar igång på nytt och man finner snart orsaken till rökspridningen. Nedan följer Räddningstjänstens utredning om branden.

Bakgrund

Enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor 3 kap. 10§, ska kommunen se till att olyckor undersöks i skälig omfattning. Detta för att klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt hur insatsen genomförts.

Syfte

Syftet med utredningen är att klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt till viss del även räddningstjänstens insats. Utredningen ska vidare mynna ut i förslag till åtgärder i syfte att förebygga och förhindra en liknande olycka. Erfarenheterna och förslagen till åtgärder ska förmedlas till den/de aktörer som berörs.

Metod

Olycksutredningen har genomförts i tre faser:

- Datainsamling
- Analys
- Åtgärdsförslag

Datainsamling har gjorts genom informationsinhämtning från de boende i huset, representanter från Karlshamnsbostäder samt från Räddningstjänstpersonal. Även olycksutredarens egna iakttagelser vid brandplatsundersökningen ingår som del i datainsamlingen.

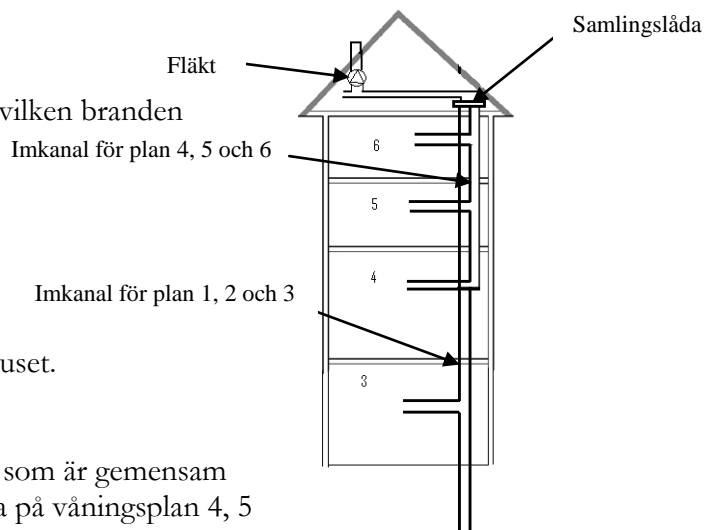
Objektsbeskrivning

Huset

Branden inträffade i ett flerbostadshus i sex våningar, beläget centrala Karlshamn. Lägenheten, i vilken branden startade, är belägen på våningsplan 3. Huset är byggt i början av 1970-talet. Huset är att betrakta som ett skivhus, vilket är en typ av höghus med avlång byggnadskropp, av lägst fem våningars höjd. Byggnadens stomme är platsgjuten och därefter kompletterad med prefabricerade byggnadselement. Skivhuset motsvaras inom låghusgruppen av lamellhuset.

Imkanaler

Spirorören i köken ansluter till en imkanal av eternit som är gemensam för lägenheterna på plan 1, 2 och 3. För lägenheterna på våningsplan 4, 5 och 6 finns också en gemensam imkanal av eternit som är belägen precis bredvid imkanalen för plan 1, 2 och 3, se skissen.

Schakt för vatten- och avloppsledningar

Genom huset löper ett schakt för vatten- och avloppsledningar. Schaktet är beläget strax intill imkanalerna.

Händelseförlopp

En kvinna, boende i en lägenhet på våningsplan 3, hade lagat mat och därefter gått in i vardagsrummet för att äta. Ganska snart hörde hon ett sprakande ljud från köket och sprang dit. Hon såg att det brann i en kastrull/stekpanna på spisen och försökte släcka branden med en filt. När inte detta hjälpte handlade hon i panik och hällde vatten över oljan som brann i kastrullen/stekpannan. Branden flammade upp ytterligare och kraftig rök spred sig i köket.

Vaktmästaren befann sig nere på gården när en boende i området uppmärksammade honom om att det brann i huset. Han var snabbt på plats uppe i lägenheten och försökt släcka branden med två handbrandsläckare. Han tog med sig kvinnan ut ur lägenheten och inväntade Räddningstjänsten.

Räddningstjänstens åtgärder

Vid Räddningstjänstens ankomst kunde man relativt snabbt släcka branden på spisen samt i flätkåpan och i köksskåpen ovan flätkåpan, dit branden hade spridit sig. Spisen som var påslagen och stängdes av. Lägenheten samt trapphuset ventilerades.

Räddningstjänstpersonal blev snart uppmärksammade på att det trängde in rök i lägenheterna på våning 4 och 5, precis ovanför lägenheten i vilken branden startade. Brandgaser tryckte ut från skåpet under diskbänken. Vidare upptäckte den boende i lägenheten på våning 5 att det var mycket varmt på väggen i badrummet. Räddningstjänstpersonal uppmärksammade också att det kom mycket brandgaser från taket på huset. Insatsen tog fart och man sökte efter orsaken till brandgasspridningen. Med hjälp av IR-kamera uppmättes höga temperaturer i väggen i badrummet på våning 5. Räddningstjänstpersonal tog upp hål i väggen för att kontrollera orsaken till värmeutvecklingen. Innanför väggen fanns imkanalen från lägenheterna på plan 1, 2 och 3 (dvs. imkanalen från den lägenhet där branden startade). Man uppmärksammade att det var något som satt fast i imkanalen och som därmed hindrade brandgaserna, från initialbranden, att strömma ut fritt. Ansamlingen av brandgaser samt eventuell glödbland i materialet i imkanalen

var orsaken till värmeutvecklingen i väggen i badrummet. ”Proppen” som var kraftigt förkolnad var också orsaken till den kraftiga rökutvecklingen från samlingslådan på vinden. Räddningstjänstpersonal ”släckte av” i badrummet samt ventilerade lägenheten. Åtgärderna innebar att temperaturen sjönk väldigt snabbt och räddningsinsatsen kunde avslutas strax därefter.

Skadeomfattning

Brandskador förekom i köket i lägenheten där branden startade. Brandskador förekom också i den imkanal som var gemensam för plan 1, 2 och 3.

Rökskador förekom i lägenheten där branden startade, i trapphuset samt i lägenheterna på våningsplan 4 och 5, belägna precis ovanför den lägenhet i vilken branden startade. Kvinnan i lägenheten skadades lindrigt av röken och var tvungen att åka in till sjukhuset för observation.

Spridningsrisker

Risk för brandspridning i hela lägenheten förelåg. Risk för brandspridning utvändigt via fönster till ovanliggande lägenheter förelåg. Risk för brandspridning förelåg även till lägenheten på våningsplan 5. Detta på grund av värmeutveckling i imkanal.

Risk för fortsatt röksspridning till trapphus och till lägenheterna på våningsplan 4, 5 och 6 förelåg. Stor risk för människors liv och hälsa förelåg på grund av rökspredning till trapphuset samt till de ovanliggande lägenheterna.

Brandplatsundersökning

Brandplatsundersökning genomfördes den 8/3-2011. Undersökningen omfattade lägenheten i vilken branden startade samt de två lägenheterna på våningsplan 4 och 5 som drabbades av rökskador. Förutom olycksutredare, närvarade Anders Haglund samt Jan-Erik Gunnarsson från Räddningstjänsten vid undersökningen.

Följande iakttagelser gjordes vid brandplatsundersökningen:

- Branden hade spridit sig från kastrullen på spisen, upp i flätkåpan och vidare till köksskåpen.
- Spiroröret gick in i imkanalen i ett utrymme ovanför köksskåpen. Bakom detta utrymme fanns schaktet med vattenledningarna. Schaktet, som var fullt med lecakulor, hade direkt förbindelse med utrymmet ovanför köksskåpen utan någon avskiljning (se bild nedan). Således utgjorde schaktet ingen egen brandcell.

Spirorör

Schakt för vattenledningar

- På våningsplan 4 och 5 kunde konstateras att schaktet med vattenledningarna stod i direkt förbindelse med utrymmet under diskbänken i dessa lägenheter. Schaktet med vattenledningarna var dock inte direkt synbara eftersom man hade byggt en låda runt om dem.

Lådan är borttagen men träramen innanför lådans väggar syns på bilden.

- I badrummet på våningsplan 5 hittades en ”propp” i imkanalen som finns innanför badrumsväggen. Vad proppen består av eller hur den hamnat i imkanalen är inte klarlagt. Eventuellt kan det vara fogskum som krupit in i imkanalen genom skarvar. Det skulle också kunna vara något som ”tappats” ner i imkanalen.

Brandorsak

Branden startade på grund av att olja hettats upp i en kastrull på spisen. Den bakomliggande orsaken till branden är att kastrullen med olja glömdes bort.

Analys av brandförlopp

Branden spred sig från kastrullen till fläktkåpan och köksskåpen på grund av att släckförsök gjordes med vatten. Spridning av brand- och brandgaser från primärbrandplatsen till andra brandceller har skett på två sätt:

1. Brandgaser har trängt upp i lägenheterna ovanför den branddrabbade lägenheten via schaktet med vattenledningar. Schaktet var inte brandtekniskt klassat, varför brandgaser spred sig denna väg mycket snabbt.

2. Mycket varma brandgaser har strömmat genom imkanalen och stannat upp i höjd med våningsplan 5. Troligt är att de varma brandgaserna har antänt någon form av brännbart material som fanns i imkanalen. Det är i efterhand svårt att avgöra vad materialet är för någonting eller varifrån det kommer. Risk för brandspridning till badrummet på våningsplan 5 förelåg på grund av detta.

Diskussion, slutsats och åtgärdsförslag

Det mest intressanta med denna brand är att brandgaser spridit sig oerhört snabbt till ovanliggande brandceller. Anledningen till detta är att schaktet med vattenledningar var helt öppet genom byggnaden och därmed stod i förbindelse med lägenheter på olika plan. Räddningstjänsten ser mycket allvarligt på bristerna i det byggnadstekniska brandskyddet och undertecknad kommer att påtala problemet i förebyggandegruppen, där man får ta ställning till hur man går vidare med problemet.

Kvinnan i lägenheten handlade i panik och hällde vatten över kastrullen med olja. Om släckförsök hade gjorts med en pulversläckare hade branden troligen inte spridits till fläktkåpan och köksskåpen. Vaktmästaren gjorde en mycket bra insats när han försökte att släcka branden med handbrandsläckare. Tyvärr tömdes den för långt ifrån branden, varför branden inte släcktes.

Räddningstjänsten vill ge en eloge till Karlshamnsbostäders vaktmästare Kaj Svensson för ett mycket bra agerande både under och efter branden!

Erfarenhetsåterföring

Olycksutredningen kommer att översändas till följande aktörer:

- Karlshamnsbostäder
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Utredningen kommer att publiceras på Räddningstjänstens internsida.

